

13.11.2009

Opettajankoulutuksen neuvottelukunnan kokous

Aika	Perjantai 13.11.2009 klo 14.00 – 16.00
Paikka	Helsingin yliopiston päärakennus, Auditorio VIII, Unioninkatu 34, 3 krs.
Läsnä	Niemi Hannele, vararehtori, Helsingin yliopisto Saarikko Heimo, varadekaani (pj.), Matemaattis-luonnontieteellinen tdk. Hytönen Juhani, johtaja, Soveltavan kasvatustieteen laitos Hämäläinen Kauko, johtaja, Koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenia Jyrhämä Riitta, dosentti, Soveltavan kasvatustieteen laitos Kalo Ilkka, perusopetuksen johtaja, Vantaan kaupunki Pyysiäinen Markku, johtava rehtori (varapj.), Helsingin normaalilyseo Rikkinen Jouko, professori, Biotieteellinen tiedekunta Rönkkö Elina, apulaisopetuspäällikkö, Espoon kaupunki Seppälä Tea, koulutuspäällikkö, Koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenia Winter Kaarina, koordinaattori (siht.), Soveltavan kasvatustieteen laitos
Asiantuntijajäsenet	Salminen Jari, kehittämisspäällikkö, Soveltavan kasvatustieteen laitos
Poissa	Atosuo Kaisa, suunnittelupäällikkö, Käyttäytymistieteellinen tiedekunta Grönholm Niclas, opetuspäällikkö, Helsingin kaupungin opetusvirasto Hakkola Tuula, opintoasiainpäällikkö, Valtiotieteellinen tiedekunta Kotila Heikki, varadekaani, Teologinen tiedekunta Laitala Sanna, filosofian ylioppilas, HAO ry Lankinen Timo, pääjohtaja, Opetushallitus Mauranen Anna, varadekaani, Humanistinen tiedekunta Sermilä Paula, kehittämisspäällikkö, Helsingin kaupungin opetusvirasto Toivonen Kaisu, opetustoimenjohtaja, Espoon kaupunki Westerholm John, johtaja, Maantieteen laitos

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti kaikki tervetulleiksi.

2. Esityslistan hyväksyminen

Hyväksyttiin esityslista yhdellä lisäyksellä. Elinikäisen oppimisen ohjelma lisättiin käsiteltäväksi kohdassa 6. Muut asiat.

13.11.2009

3. Työryhmien kuulumiset

Aineenopettajankoulutuksen yhteistyöryhmä

Puheenjohtaja Markku Pyysiäinen kertoi ryhmän pitäneen kuluneen vuoden aikana kolme kokousta, joissa on seurattu strategiapäivityksen ja tiedekuntien tavoiteohjelmien valmistumista aineenopettajankoulutuksen näkökulmasta. Elokuun laajennetussa kokouksessa tiedekunnat esittelivät miten opettajankoulutus on ollut tavoiteohjelmien valmisteluissa mukana. Aineenopettajankoulutuksen enimmäismääristä pidettiin kokous suunnittelija Marjo Postin pyynnöstä. Kokoukseen osallistuivat puheenjohtaja Markku Pyysiäinen, opintoasiainkoordinaattori Helena Laurila ja koordinaattori Kaarina Winter. Pidetään hyvänä linjauksena enimmäismäärien siirtymistä rehtorin päätökseksi.

Yhteistyöryhmän tulevaisuus nähdään liittyvän opettajankoulutuksen neuvottelukunnan tulevaisuuteen. Opettajankoulutus ylittää tiedekuntarajat ja yhteistyötä pidetään tärkeänä. Työelämän suunnalta saattava tieto koulutuksesta on arvokasta. Tässä alumnit nähtiin ensiarvoisen tärkeiksi yhteistyökumppaneiksi. Käydyssä keskustelussa nostettiin tärkeäksi, että yliopiston palautejärjestelmää kehitettäessä opettajankoulutus ja sen tarpeet tulevat huomioiduksi.

Kenttäkouluverkoston tukiryhmä

Kenttäkouluverkoston tukiryhmän puheenjohtaja Riitta Jyrhämä kertoi kenttäkouluverkoston voivan hyvin. Opetusharjoitteluja varten kenttäkouluverkosto on normaalikoulujen ohella välttämätön. Huolestuttavana hän piti toiminnan jatkumon mahdollistavan rahoituksen ja henkilöstön työsuhteen epävarmuutta. Tutkimusyhteistyötä tarvitaan Jyrhämän mielestä entistä enemmän normaalikoulujen kanssa. Todettiin, että ainetiedekuntien näkökulmasta harjoittelupaineesta ei selvitä ilman kenttäkouluverkostoa. Kuntien edustajat esittivät kysymyksensä opetusharjoitteluyhteistyön pohjana olevien sopimusten uusimisesta. Soveltavan kasvatustieteen laitoksen toimesta todettiin tulevan toiminnan budjettineuvotteluiden olevan vielä auki, jonka vuoksi sopimusten solmimista joudutaan vielä odottamaan.

Täydennyskoulutuksen yhteistyöryhmä

Puheenjohtaja Kauko Hämäläinen totesi, että opetusalan täydennyskoulutus voi hyvin. Ministeriö on varannut täydennyskoulutukseen yli 21 miljoonaa, mistä uuden Osaava-

Soveltavan kasvatustieteen laitos
Käyttätymistieteellinen tiedekunta

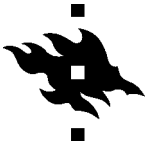
PL 9 (Siltavuorenpenger 20 R), 00014 Helsingin yliopisto
Puhelin (09) 1911, faksi (09) 191 29611, <http://www.helsinki.fi/sokla/>

Institutionen för tillämpad pedagogik
Beteendevetenskapliga fakulteten

PB 9 (Siltavuorenpenger 20 R), FI-00014 Helsingfors universitet
Telefon +358 9 1911, fax +358 9 191 26911, <http://www.helsinki.fi/sokla/svenska/index.htm>

Department of Applied Sciences of Education
Faculty of Behavioural Sciences

P.O. Box 9 (Siltavuorenpenger 20 R), FI-00014 University of Helsinki
Telephone +358 9 1911, fax +358 9 191 29611, <http://www.helsinki.fi/sokla/english/index.htm>

13.11.2009

ohjelman osuus on 8 miljoonaa. Tärkeää on täydennyskoulutuksen alueellinen tasa-arvo. Tea Seppälä kertoi ryhmän kokoontuneen kolme kertaa. Työryhmän työstämisen tavoitteena ollut opettajien elinikäistä oppimista koskeva lauseke HY:n strategiassa ei sellaisenaan mennyt strategiaan saakka. Vastaava asia, joka koskee kaikkia HY:n alumneja, on kohta 6.3 "Yliopisto tarjoaa akateemisesti koulutetuille erikoistumis- ja täydennyskoulutusta. Yliopisto vahvistaa koulutuksen työelämärelevanssia ja kehittää tutkintokoulutuksen sekä avoimen yliopiston ja täydennyskoulutuksen keskinäisiä yhteyksiä". Tältä pohjalta Palmenian on käynyt tavoitekeskustelut kaikkien opettajien aineenhallintaa ja didaktiikkaa tarjoavien tiedekuntien kanssa. Samalla on ideoitu kuinka tutkintotavoitteista ja täydennyskoulutusta voisi integroida. Palmenian ja tiedekuntien välisten keskustelujen pohjalta on keskusteltu tutkimukseen perustuvasta täydennyskoulutuksesta myös pääkaupunkiseutujen kuntien sivistystoimen sekä Vapaan Sivistystyön Yhteisjärjestön (VSY) kanssa.

Monikulttuurisuus –teemasta Palmenian opetuksen ja ohjauksen vastuualue on tuottanut opettajien täydennyskoulutuksia useista aiheista, joita ovat maahanmuuttajataustaisten oman äidinkielen opetus (lähinnä kielididaktiikka), suomi vieraana kielenä-täydennyskoulutus, selkokieli opetuksessa, YKI eli yleisen kielitaidon testaukset maahanmuuttajille, monikulttuurisen ohjauksen, lähiesimiestyön ja johtamisen koulutukset yhdessä Soklan, teologisen tiedekunnan ja humanistisen tiedekunnan kanssa ja OpeAMARE- maahan-muuttajataustaisten opettajien valmennus käyttäytymistieteelliseen tiedekunnan pääsykokeisiin

Ruotsinkielisen aineenopettajankoulutuksen yhteistyöryhmä

Ryhmän edustajaa ei ollut paikalla.

4. Opettajankoulutus ja uusi yliopisto

Alustuspuheenvuorossaan kehittämispäällikkö Jari Salminen, Soveltavan kasvatustieteen laitokselta, kertoi tulevan Opettajankoulutuslaitoksen (1.1.2010) tutkimuksen ja opetuksen uusista suuntaviivoista. Laitosfuusion seurauksena uudella suurlaitoksella on runsaasti strategisia kehittämiskohteita. Näitä ovat erityisesti monikulttuurisuus-kasvatuksen tutkimuksen ja opetuksen voimistaminen, monialaisen tutkimusstrategian painopisteiden tarkempi identifiointi ja toteuttaminen, toimintakulttuurin kehittäminen henkilöstön jaksaminen huomioiden, yhtenäisen peruskoulunopettajan koulutuksen kehittäminen,

Soveltavan kasvatustieteen laitos
Käyttätymistieteellinen tiedekunta

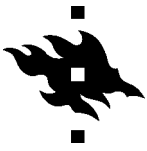
PL 9 (Siltavuorenpenger 20 R), 00014 Helsingin yliopisto
Puhelin (09) 1911, faksi (09) 191 29611, <http://www.helsinki.fi/sokla/>

Institutionen för tillämpad pedagogik
Beteendevetenskapliga fakulteten

PB 9 (Siltavuorenpenger 20 R), FI-00014 Helsingfors universitet
Telefon +358 9 1911, fax +358 9 191 26911, <http://www.helsinki.fi/sokla/svenska/index.htm>

Department of Applied Sciences of Education
Faculty of Behavioural Sciences

P.O. Box 9 (Siltavuorenpenger 20 R), FI-00014 University of Helsinki
Telephone +358 9 1911, fax +358 9 191 29611, <http://www.helsinki.fi/sokla/english/index.htm>

13.11.2009

uusien ratkaisujen löytäminen kansallisiin koulutustarpeisiin (esimerkiksi oppilaitosjohtaminen, terveystieto, ruotsinkielinen lastentarhanopettajankoulutus), laitosfuusion mahdollisuuksien hyödyntäminen taito- ja taideaineiden opetuksen ja tutkimuksen kehittämisessä, kansainvälisten maisteriohjelmien käynnistäminen (NMP - Nordic Master Programme: Everyday Practices in Changing Societies 120 ects) ja englanninkielisen opetuksen kehittäminen.

Salmisen mukaan uuden yliopiston opettajankoulutuksessa tutkimus järjestäytyy suuremmiksi yksiköiksi, joilla on oma johtaja. Yksikkö osallistuu tutkimuksen ohjaukseen kaikilla tasoilla: kandidaatin tutkielma, pro gradu töiden ohjaus ja jatko-opinnot. Laitoksen tutkimuksen painoalueita ja kehittämiskohteita 2010–2012 tulevat olemaan monikulttuurisuustutkimuksen voimistaminen, kestävä kehitys edistävän kasvatuksen monitieteinen lähestyminen, yksilöllisen kehityksen ja joustavan koulutuksen tutkimus, kasvatuksen ja koulutuksen merkitys kansalaisyhteiskunnassa, kodin arkeen liittyvä tutkimus, moniulotteiseen käsityökulttuuriin liittyvä tutkimus, aineen opettamisen ja oppimisen tutkimus, opettajankoulutukseen kohdistuva tutkimus ja varhaiskasvatukseen liittyvä tutkimus- ja kehittämistyö. Uudessa Opettajankoulutuslaitoksessa opiskelu tapahtuu kuudessa osastossa, joita ovat aineenopettajan pedagogisten opintojen koulutuksen osasto, erityispedagogiikan koulutuksen osasto, kotitaloustieteen koulutuksen osasto, käsityötieteen koulutuksen osasto, luokanopettajan koulutuksen osasto ja varhaiskasvatuksen koulutuksen osasto.

Helsingin yliopiston Opettajankoulutuslaitos tulee jatkamaan kasvatusalojen valtakunnallisen valintakoe yhteistyön (VAKAVA - hanke) koordinoijana.

Alustusta seuranneessa keskustelussa todettiin yhteiskunnallisten paineiden ja pääkaupunkiseudun omaleimaisuuden haastavan opettajankoulutuksen. Ruotsinkielinen opettajankoulutus, erityisopettajakoulutus, monikulttuurisuus ja kilpailukykyisten tutkimusyksiköiden kehittäminen vaativat huomiota. Kansainvälisyyden nähdään lisäävän kulttuurista ymmärtämistä. Englanninkielisten opettajan pedagogisten opintojen avausta pidettiin hyvänä. Opettajapätevyyden saaminen mahdollistuu sellaisille opettajille, joilla on olemassa aineenhallinta mutta ei mahdollisuutta suorittaa pedagogisia opintoja suomen kielellä. Kysyttiin miten rekrytoida maahanmuuttajataustaisia opettajankoulutukseen. Miten tuoda lukion ammatinvalinnan ohjauksessa esille suomalaisen opettajan ammatin arvostus ja maisteripohjainen koulutus eri kulttuurista tuleville?

Soveltavan kasvatustieteen laitos
Käyttätymistieteellinen tiedekunta

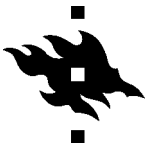
PL 9 (Siltavuorenpenger 20 R), 00014 Helsingin yliopisto
Puhelin (09) 1911, faksi (09) 191 29611, <http://www.helsinki.fi/sokla/>

Institutionen för tillämpad pedagogik
Beteendevetenskapliga fakulteten

PB 9 (Siltavuorenpenger 20 R), FI-00014 Helsingfors universitet
Telefon +358 9 1911, fax +358 9 191 26911, <http://www.helsinki.fi/sokla/svenska/index.htm>

Department of Applied Sciences of Education
Faculty of Behavioural Sciences

P.O. Box 9 (Siltavuorenpenger 20 R), FI-00014 University of Helsinki
Telephone +358 9 1911, fax +358 9 191 29611, <http://www.helsinki.fi/sokla/english/index.htm>

13.11.2009

Keskustelussa arvosteltiin opettajankoulutuksen rakennetta ongelmalliseksi kansainvälistymiselle. Koettiin että Suomeen on helpompi tulla kuin täältä lähteä esimerkiksi opettajavaihtoon. Kansainvälistymisen krieeterjä pidettiin ongelmallisina. Järjestelmä ei huomioi konferensseja eikä kansainvälisten vieraiden vierailuja kansainvälistymiseksi. Todettiin, että indikaattoreita voidaan seuloa ja kehittää ja kansainvälisen vaihdon kaksisuuntaisuutta yritetään parantaa. Pidettiin tärkeänä, että eri koulutusohjelmien opiskelijat voivat työskennellä yhteisillä kursseilla esimerkiksi opetusharjoittelussa.

Kuntatyönantajan näkökulmasta opettaja ei pärjää luokassa yksin. Monikulttuurisuus, erityisopetus ja oppilashuolto edellyttävät yhteistyötä ja osaamisen jakamista. Maahanmuuttajien opetuksessa ja erityisopetuksessa tarvitaan opetusta selkokielellä.

5. Toimintakauden 2007-2009 arviointi - Keskustelu neuvottelukunnan nykytilasta ja tulevaisuudesta.

Kuluneen kolmivuotiskauden arviointikeskustelussa todettiin, että neuvottelukunta on toiminut tärkeänä tiedon vaihtamisen foorumina ja yhteistyön kantavana voimana. Esitettiin, että opettajankoulutuksen kokonaisuus on tulevaisuudessa edustettuna varhaiskasvatuksesta aikuiskoulutukseen. Yhteyden ylläpitoa yliopiston johtoon pidettiin arvokkaana. Neuvottelukunta on tärkeä opettajankoulutuksen kanava rehtorin ja koulutusten sekä opettajankoulutuksen ja ainelaitosten välillä. Muistutettiin, että opettajankoulutukseen liittyvät aiheet, joita neuvottelukunnassa käsitellään, eivät välttämättä ole itsestään selviä ainelaitoksilla, vaikka siellä opettajankoulutusta annettaisiinkin.

Opettajankoulutuksen, ainelaitosten ja tiedekuntien välistä tutkimusyhteistyötä arvostettiin. Nähtiin, että pitkällä aikavälillä tutkimusintressit ovat lähentyneet, ja nyt ainesubstansseja on mahdollista tutkia didaktisesta näkökulmasta. Ehdotettiin ainedidaktiikan tutkimusyksikön perustamista. Tulevaisuuden yhteistyömuodoiksi toivottiin vuorovaikutuksellisten kokousten lisäksi aktiivisia yhteistoimintapäiviä tai konferensseja erilaisista teemoista. Kuntien, ainelaitosten ja opiskelijoiden välisiä täsmätapaamisia kannatettiin myös.

Opettajankoulutuksen neuvottelukunnan työskentely nähdään yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen toimintana. Ryhmän asettaminen tiedekunnan tasolla ei saanut kannatusta. Pidettiin tärkeänä, että neuvottelukunta on jatkossakin rehtorin nimittämä. Puheenjohtaja totesi, että opettajankoulutus sitoo yliopistossa laajoja joukkoja

Soveltavan kasvatustieteen laitos
Käyttätymistieteellinen tiedekunta

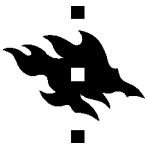
PL 9 (Siltavuorenpenger 20 R), 00014 Helsingin yliopisto
Puhelin (09) 1911, faksi (09) 191 29611, <http://www.helsinki.fi/sokla/>

Institutionen för tillämpad pedagogik
Beteendevetenskapliga fakulteten

PB 9 (Siltavuorenpenger 20 R), FI-00014 Helsingfors universitet
Telefon +358 9 1911, fax +358 9 191 26911, <http://www.helsinki.fi/sokla/svenska/index.htm>

Department of Applied Sciences of Education
Faculty of Behavioural Sciences

P.O. Box 9 (Siltavuorenpenger 20 R), FI-00014 University of Helsinki
Telephone +358 9 1911, fax +358 9 191 29611, <http://www.helsinki.fi/sokla/english/index.htm>

13.11.2009

yhteen. Neuvottelukunta on toiminut luontevana tahona saada kontaktia ja pysyä ajan tasalla siitä mitä kouluun kuuluu. Opettajankoulutusta arvostetaan Helsingin yliopistossa ja kuntayhteistyö on ollut mallikasta. Korkean profiilin ylläpitoa toivottiin jatkettavan. Ehdotettiin, että Helsingin yliopistosta tehtäisiin Euroopan paras opettajankoulutuslaitos!

6. Muut asiat

Keskusteltiin yliopiston Elinikäisen oppimisen ohjelmasta. Esitettiin, että yliopiston elinikäisen oppimisen työryhmään tulisi opettajankoulutusta varten oma jaosto.

Tea Seppälä toi terveiset Palmenian ja Vapaan Sivistystyön Yhteisjärjestön välisestä kokouksesta. Kokouksessa oli esitetty toivomus, että aineenhallintaa ja didaktiikkaa opiskelevat graduntekijät saataisiin tutkimaan vapaan sivistystyön toimintaa esimerkiksi pedagogisesta ja opttajuuden näkökulmasta. Tutkimukseen perustuva opetus nähdään tärkeäksi kehittämiskohteeksi.

7. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti neuvottelukunnan jäseniä keskustelusta ja kolmivuotiskauden työskentelystä. Kokous päätettiin kello 16.00.

Kaarina Winter
sihteeri

JAKELU

Opettajankoulutuksen neuvottelukunnan jäsenet ja varajäsenet
Työryhmien puheenjohtajat

Soveltavan kasvatustieteen laitos
Käyttätymistieteellinen tiedekunta

PL 9 (Siltavuorenpenger 20 R), 00014 Helsingin yliopisto
Puhelin (09) 1911, faksi (09) 191 29611, <http://www.helsinki.fi/sokla/>

Institutionen för tillämpad pedagogik
Beteendevetenskapliga fakulteten

PB 9 (Siltavuorenpenger 20 R), FI-00014 Helsingfors universitet
Telefon +358 9 1911, fax +358 9 191 26911, <http://www.helsinki.fi/sokla/svenska/index.htm>

Department of Applied Sciences of Education
Faculty of Behavioural Sciences

P.O. Box 9 (Siltavuorenpenger 20 R), FI-00014 University of Helsinki
Telephone +358 9 1911, fax +358 9 191 29611, <http://www.helsinki.fi/sokla/english/index.htm>